

[Justitsministeren]

miske tab, der er en følge af personskaden eller forsørgertabet.

Der findes i øjeblikket inden for den private erstatningsret ikke lovregler om udmålingen af erstatningen, hverken for personskade eller tab af forsørger. Den højeste erstatning, der i praksis ydes i tilfælde af fuldstændigt tab af erhvervsevnen, udgør 450.000 kr., og for tab af forsørger udgør erstatningen ca. 225.000 kr. Disse beløb vil ofte ikke give fuld dækning for erhvervsevnetabet eller forsørgertabet. Det skal i den forbindelse fremhæves, at erstatningen for erhvervsevnetab skal træde i stedet for skadelidtes manglende erhvervsindtægt gennem resten af livet.

Erstatningsniveauet skal ses i sammenhæng med, at der for arbejdsskaders vedkommende efter arbejdsskadeforsikringsloven ydes erstatninger, der er væsentligt større, og at der i andre vesteuropæiske lande, herunder de øvrige nordiske lande, ydes væsentligt højere erstatninger end i Danmark.

Ved lovforslaget gennemføres en efter regeringens opfattelse længe tiltrængt forhøjelse af erstatningerne i den private erstatningsret. Lovforslagets regler herom bygger på betænkning nr. 976/1983 fra justitsministeriets erstatningslovudvalg. I udvalget var der forskellige opfattelser af spørgsmålet om, hvorledes reglerne på dette område bør udformes.

Hovedprincipperne i forslaget er i det væsentlige i overensstemmelse med det forslag, der blev stillet af et flertal i udvalget. På en række punkter er reglerne imidlertid af praktiske grunde udformet således, at erstatningsberegningen bliver mere forenklet end efter flertallets forslag. Forenklingerne består bl.a. i, at der ikke skal foretages fradrag i erstatningen for sociale ydelser og forsikringer m.v. Endvidere er reglerne om kapitalisering gjort uafhængig af ændringer i renteniveauet, idet der stilles forslag om en fast kapitaliseringsfaktor. Uanset disse forenklinger er flertallets hovedsynspunkt vedrørende individuel erstatningsfastsættelse på grundlag af et faktisk erhvervsevnetab imidlertid bevaret i forslaget. Som et eksempel kan jeg nævne, at en skadelidt, der helt mister erhvervsevnen, og som har haft en årsløn på 160.000 kr., vil få en erhvervsevnetaberstatning på 800.000 kr. Herudover vil der blive ydet godtgørelse for varigt mén med 200.000 kr.

Lovforslagets kapitel 2-3 bygger især på erstatningslovudvalgets betænkning nr. 829/1978 om lempelse af erstatningsansvar m.v.

Med hensyn til erstatningsansvar for skade, der er dækket af forsikring, foreslås det, at en skadevolder ikke skal være erstatningsansvarlig for en skade, hvis denne er dækket af en tingsforsikring eller driftstabsforsikring. Tabet bæres således endeligt af forsikrings-selskabet, der ikke kan kræve noget - »gøre regres« - hos skadevolderen. Reglen gælder dog ikke, hvis skadevolder har handlet forsætligt eller groft uagtsomt.

Udvalget havde yderligere foreslået, at reglen ikke skulle gælde, hvis skaden skyldes uforvarlig planlægning eller tilrettelæggelse - i modsætning til udførelse - af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed. I sådanne tilfælde kunne forsikrings-selskabet altså som hidtil kræve erstatning - regres - af skadevolder. Det er fra flere myndigheders og organisationers side blevet anført, at de af udvalget foreslåede regler af præventive årsager generelt ikke bør finde anvendelse for skader, der forvoldes under udøvelse af erhvervsvirksomhed. Lovforslaget imødekommer disse synspunkter, idet der efter forslaget er erstatningsansvar, såfremt en skade er forvoldt ved udøvelse af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed eller virksomhed, der kan ligestilles hermed. Herved bevares erstatningsreglernes præventive betydning uændret inden for disse områder.

Der foreslås endvidere gennemført en lempelsesregel for erstatningsansvar. Efter reglen kan erstatningsansvaret nedsættes eller bortfalde, når ansvaret vil virke urimeligt tyngende for den erstatningsansvarlige, eller når ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt. Ved afgørelsen skal der efter reglen tages hensyn til skadens størrelse, ansvarets beskaffenhed, skadevolderens forhold og skadelidtes interesse samt til foreliggende forsikringer. Reglen er tænkt som en art »sikkerhedsventil«, der skal kunne anvendes i undtagelsestilfælde, hvor betaling af fuld erstatning vil pålægge skadevolderen en byrde, som ud fra sociale og humanitære synspunkter virker uacceptabel, eller hvor ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt at lempe ansvaret.

Det foreslås endvidere, at man ved alle former for erstatningsansvar kan se bort fra egen skyld i samme omfang, som man kan